
Kutt i fylkesbudsjettet på nesten 200 millioner kroner vil bety kutt i tilbudet for innbyggerne i Nordland.

Kommunal- og distriktsdepartementet oppnevnte 8. mars 2022 et ekspertutvalg for å vurdere inntektssystemet for fylkeskommunene, og 2. desember 2022 la utvalget fram «RAPPORT FRA EKSPERTUTVALG – Forslag til nytt inntektssystem for fylkeskommunene fra 2024». Regjeringen vil presentere nytt inntektssystem for fylkeskommunene i forbindelse med kommuneproposisjonen i mai.

Hvis ekspertutvalget forslag til endringer i inntektssystemet for Fylkeskommunene blir tatt til følge vil Nordland Fylke få et kutt på hele 193.232.000.kr. pr. år.

Igjen ser vi at det er de befolkningstette fylkene på det sentrale Østlandet som får økningene om forslaget blir som foreslått. Unntaket er Finnmarks som vil komme bedre ut.

Nye Akershus vil få 360 millioner kroner mer enn hva de ville ha fått i dag. Oslo kan se fram til i underkant av 157 millioner kroner mer å rutte med. I andre enden av skalaen ligger Nordland med et kutt på nesten 194 millioner kroner.

Dette vil ramme alle kommunen i Nordland, og vil gjøre det krevende å øke tilbudet vi jobber for ute i kommunene, enten det er styrking av tilbudet til Videregående skoler, Fylkesveier eller mere Kollektivtransport for å nevne noe.

Indre Helgeland Regionråd(IHR) har vurdert ekspertutvalgets rapport og forslag til nytt inntektssystem for fylkeskommunene, og ser at dersom inntektssystemet endres som foreslått vil det ha store konsekvenser for Nordland fylkeskommune. IHR mener at de alternativer som er valgt i stor grad omfordeler midler fra distrikts- og kystfylker til tettbebygde strøk, og Nordland er det fylket som taper mest inntekt per innbygger. Nordland sin geografi med en fjerdedel av Norges kystlinje, mange øysamfunn og behov for båt og ferje, over 4000 kilometer fylkesveg med stort vedlikeholdsetterslep på 10mrd. kroner og en desentral struktur innenfor videregående opplæring og tannhelse, er det viktig å sikre en økonomi som ivaretar dette også i framtiden.

Det er viktig at Stortinget og regjeringen bruker inntektssystemet til å sette fylkeskommunene i stand til å løse de oppgaver som er gitt dette forvaltningsnivået i regionreformen. Vi ber derfor om at Stortinget og regjeringen utarbeider et nytt inntektssystem som er i tråd med intensjonene i Hurdalsplattformen og intensjonene om å ta hele Norge i bruk, slik det formuleres i Hurdalsplattformen.

Nordland er den fylkeskommunen som kommer dårligst ut sett i forhold til redusert inntekt per innbygger dersom forslagene i rapporten blir vedtatt. Dette kommer hovedsakelig av to endringer som foreslås:

- ✓ Det innføres en ny delkostnadsnøkkel for kollektivtrafikk som samler buss, bane og båt, mens ferje videreføres som en ren ferjenøkkel. Utformingen og kriteriene i den nye nøkkelen gjør at store beløp omfordes fra kystfylker til høyt befolkede områder. ny kollektivnøkkel som medfører reduserte inntekter for Nordland på hele 210,8 mill. kr.

- ✓ For det andre foreslås det å flytte den særskilte tildelingen til å utbedre etterslepet på veg fra tabell C, og heller fordele rammen gjennom vegnøkkel.

Slik anslår utvalget at fordelingen kan bli

• Østfold: + 93.277.000 kroner
• Akershus: + 359.977.000 kroner
• Oslo: + 156.627.000 kroner
• Innlandet: + 132.097.000
• Buskerud: - 10.212.000
• Vestfold: - 27.178.000
• Telemark: - 18.842.000
• Agder: + 24.997.000
• Rogaland: - 216.391.000
• Vestland: - 81.926.000
• Møre og Romsdal: - 187.863.000
• Trøndelag: - 5.037.000
• Nordland: - 193.232.000
• Troms: - 116.377.000
• Finnmark: + 90.084.000

Ekspertutvalgets forslag medfører store omfordelingseffekter, og tabellen under oppsummerer samlet økonomisk konsekvens for endringene i inntektssystemet for Nordland dersom flertallets forslag blir stående.

Anslag fordelingsvirkning Nordland av flertallets forslag (tall i 1000 kr) (Foreløpige beregninger)

Utgiftsutjevning gjennom kostnadsnøkkel	-93 548
Samlet effekt endringer tabell C	-92 071
Kompensasjon endringer i inntektssystemet	15 238
Omfordelingseffekt redusert Finnmarkstilskudd	1 863
Avvikling av basisramme skjønnstilskudd	-21 299
Tillegg eller trekk priv/statlige skoler	-3 415
Sum	-193 232

Nordland Fylke har allerede foretatt store kutt etter forrige runde med fordeling av inntektene til Fylkeskommunene. Nordland er et fylke med mye fylkesveger, kostbare kollektivløsninger med mange hurtigbåter og ferger og en desentralisert bosetting med 41 kommuner.

Forslaget fra ekspertutvalget er distriktsfiendtlig, nå skal politikerne behandle forslaget som er ute til høring og da må dette endres på.

Indre Helgeland Regionråd støtter Fylkeskommunen hørings svar som skal behandles på kommende fylkesting og forslag til vedtak.

Nordland fylkesting vedtar følgende innspill i høringen til ekspertutvalgets forslag til nytt inntektssystem:

- 1. Nordland fylkesting mener den nye kollektivnøkkelen i alt for stor grad omfordeler midler fra kyst- og distriktsfylkene til sentrale strøk.*
- 2. Delkostnadsnøkkelen for båt/ferje og buss/bane må videreføres i nytt inntektssystem.*
- 3. Kystlinje er et godt kriterium som bør være en del av delkostnadsnøkkelen for båt og ferje.*
- 4. Nordland fylkesting mener at dersom den nye kollektivnøkkelen innføres, må alternativ 2 legges til grunn i utgiftsutjevningen.*
- 5. Nordland fylkesting støtter forslaget om å ta inn reiseavstand som kriterium, og mener det er viktig for å ivareta distriktene.*
- 6. Nordland fylkesting støtter at inntektsutjevningen videreføres som tidligere.*
- 7. Nordland fylkesting mener det er viktig med regionalpolitiske tilskudd og at NordNorgetilskuddet videreføres.*
- 8. Nordland fylkesting mener vedlikeholdsetterslepet på veg er veldig ulikt mellom fylkene, og at det er nødvendig med en særskilt tildeling til formålet. Å inkludere midlene i utgiftsutjevningen vil medføre en betydelig omfordeling hvor fylker med relativt dårlig vegstandard vil kunne få ytterligere etterslep på vedlikeholdet.*
- 9. Nordland fylkesting støtter en overgangsordning der nytt inntektssystem innføres over fire år.*
- 10. Nordland fylkesting mener det kan være hensiktsmessig å kartlegge status og virkninger før kapitalkostnader inkluderes i utgiftsutjevningen.*
- 11. Nordland fylkesting mener yrkesfag bør gis særskilt vekt i arbeidet med endring av inntektssystemet.*

Mo i Rana 14.02.2023

Indre Helgeland Regionråd
Kjell-Idar Juvik
Sekretariatsleder